

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

maandag

24-06-2002

15:00 uur

lundi

24-06-2002

15:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail: publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "het project verplichte verzekering in Marokko" (nr. 7439)

Sprekers: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Samengevoegde vragen van
- de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de situatie in Centraal-Afrika" (nr. 7459)

- mevrouw Mirella Minne aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de zeer ernstige voedselcrisis in Angola" (nr. 7584)

Sprekers: **Ferdy Willems, Mirella Minne, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

SOMMAIRE

Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le projet d'assurance obligatoire au Maroc" (n° 7439)

Orateurs: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Questions jointes de
- M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la situation en Afrique centrale" (n° 7459)

- Mme Mirella Minne au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la situation alimentaire catastrophique en Angola" (n° 7584)

Orateurs: **Ferdy Willems, Mirella Minne, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

MAANDAG 24 JUNI 2002

LUNDI 24 JUIN 2002

15:00 uur

15:00 heures

De vergadering wordt geopend om 15.05 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 15.05 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "het project verplichte verzekering in Marokko" (nr. 7439)

01 Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le projet d'assurance obligatoire au Maroc" (n° 7439)

01.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega – het meervoud kan ik momenteel niet gebruiken –, van 25 tot 31 mei was ik als enige man in het gezelschap van zes charmante dames van het Parlement in Marokko. We hebben daar een aantal zaken gezien. Laat mij beginnen met te zeggen dat u daar schitterend werk doet. Ik zeg graag dat onze mensen daar prachtig werk verrichten. Als iets goed is, mag dat ook gezegd worden. Samen met Congo is Marokko een land waar ik fier kon zijn dat ik uit dit land kom. Er zijn echter nog steeds een massa problemen. De parlementsleden hebben u aan het einde van hun reis een nota gestuurd. Voorts verwijs ik naar de verslagen van de vergaderingen van 12 en 17 juni, waarop mensen van uw kabinet aanwezig waren.

Vandaag wil ik het heel concreet hebben over de nota van Jean-Marc Close uit Luik. Die nota dateert van 19 mei en het gaat daarin om de basisgezondheidszorg en meer bepaald om de verplichte ziekteverzekering. Naar mijn gevoel is dat een conditio sine qua non. Wat baten allerlei hulp en prachtige infrastructuur als dit de mensen niet bereikt? Op het vlak van het bereiken van de mensen zijn er in Marokko geweldige problemen. Eén probleem dat ik vanuit mijn politieke achtergrond volg is dat van de berbers. Mijnheer de staatssecretaris, ik heb vastgesteld dat de Marokkaanse dokters die deze mensen moeten behandelen hun taal niet spreken. Dat doet mij denken aan toestanden hier in Brussel waar ik niet verder op in zal gaan. Het is echter een belangrijk feit.

In ieder geval wordt slechts een gedeelte van de bevolking bereikt, ook al is daarin nu toch enige kentering gekomen. De vorige Marokkaanse regeringen hebben pogingen gedaan om de ziekteverzekering te hervormen. De nieuwe koning Mohammed VI

01.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Fin mai, je me suis rendu au Maroc en qualité de membre d'une délégation parlementaire belge. Nous y avons examiné la contribution de notre pays sur le plan de la collaboration au développement et, à l'issue du séjour, la délégation était absolument unanime: la Belgique fait de l'excellent travail au Maroc. Le secrétaire d'Etat l'aura sans aucun doute déjà lu dans la note sur cette visite rédigée par la délégation.

Au cours de la visite, l'on m'a transmis, à l'ambassade belge, une note évoquant la question des soins de santé au Maroc et la contribution positive que pourrait apporter notre pays dans ce domaine. Cette note, rédigée par M. Close, consiste en une analyse de la situation précaire des soins de santé au Maroc. Le problème majeur semble avant tout lié à l'accessibilité, et non à l'infrastructure. Par exemple, la population Berbère n'est, dans la plupart des cas, pas accueillie

zegt dat de hervorming van de gezondheidszorg belangrijk is. De regering El Youssoufi zegt dat het een van haar prioriteiten is. De minister van Volksgezondheid, die we urenlang hebben kunnen spreken, noemt het de eerste prioriteit van het land. Hetzelfde verhaal kregen we te horen van kamerleden en senatoren. Er bestaat dus wel degelijk belangstelling voor deze hervorming.

Ik heb in Marokko elke dag de Franstalige kranten gelezen. Ik heb daarin ellenlange artikels zien staan over gezondheidszorg die evenwel vol stonden met tegenspraak. Ik moest na lectuur steeds tot de conclusie komen dat ze wel weten waar de lamp brandt maar toch snappen ze het niet. Ze komen niet tot concrete oplossingen en spreken elkaar in het Parlement tegen.

Zij denken aan het volgende project: een verplichte verzekering voor zij die ze kunnen betalen, een gratis verzekering voor de grote meerderheid die geen inkomen heeft met tussen beide een soort passerelle. Op papier is dit schitterend, maar op het terrein blijven de problemen bestaan: geen geld, het probleem van bereikbaarheid, taalproblemen en vooral ook geen ervaring. Op dit laatste punt komen wij als Belgen tussenbeide want wij hebben wel ervaring met de ziekteverzekering.

In de nota van de ambassade staan drie rubrieken. Ten eerste, op het vlak van het wetgevende werk kunnen wij juridische, technische bijstand leveren in de totstandkoming van de teksten. De diensten van de minister van Volksgezondheid beschikken terzake niet over de nodige kennis en ervaring. In de nota lees ik trouwens dat die juridisch-sociale manier van denken totaal onbestaande is in de huidige Marokkaanse wetgeving.

Wij hebben daar iets te bieden. Wij beschikken over de knowhow die Marokko kan gebruiken.

Ten tweede, stelt men voor om een internationaal seminarie in Marokko te organiseren met Marokkanen en Belgen, waarbij de rol van België ondersteunend kan zijn. België kan ook experts sturen en financiële ondersteuning geven. België kan de zaak ook op zodanige wijze voorbereiden dat wij geen improvisatiedebat krijgen, maar een geleid, gestuurd debat met gerichte vragen vanuit de ervaring uit de praktijk. Het is dus niet de bedoeling om de mensen zonder meer samen te zetten en te zien wat eruit komt. Dat kan mooi worden, maar dat kan ook de mist ingaan. De duur van het seminarie die in de nota wordt voorgesteld is drie dagen, de plaats: Rabat, de datum: half juni. Die datum is ondertussen natuurlijk reeds voorbijgestreefd.

Ten derde, vraagt men na het seminarie in Rabat een studietoer in België te organiseren zodat Marokko de facto en de iure kan zien – dus het systeem in de theorie en in de praktijk – hoe onze gezondheidszorg werkt en hoe dit een voorbeeld voor Marokko kan zijn. Opnieuw vragen zij de discussie terzake te sturen, dus geen improvisatie. Ik moet u van het nut hiervan niet overtuigen. Dit is zeer concreet. Dit is geen lucht. Wij kunnen hier daadwerkelijk iets doen. Het is efficiënt. Het bereikt de zwaksten in de samenleving. Hier hebben wij iets te bieden. Dit lijkt mij zinvolle ontwikkelingssamenwerking. Dit project hoeft mijns inziens bovendien niet eens zo duur te zijn.

dans sa langue maternelle, ce qui génère de nombreux malentendus.

Les autorités marocaines se rendent compte que les problèmes sont nombreux et elles ont décidé de procéder à une réorganisation en profondeur des soins de santé. La réflexion porte sur un système de soins de santé payant pour qui a les moyens et gratuit pour les plus précarisés. Entre ces deux extrêmes seraient conçues des solutions intermédiaires.

Toutefois, le Maroc a très peu d'expérience en matière d'organisation d'un système national de soins de santé. Notre pays pourrait apporter sa contribution dans ce domaine. Dans la note, l'aide belge éventuelle est résumée en trois points. Nous pourrions d'abord mettre à profit notre expérience du domaine législatif. Il serait ensuite utile d'organiser au Maroc un séminaire international dont la Belgique définirait les lignes directrices. Enfin, une délégation marocaine serait invitée en Belgique pour y étudier la situation.

Je suis convaincu qu'il s'agit d'un excellent projet et que notre pays, qui possède une riche expérience sur le terrain, pourrait fournir du travail particulièrement utile au profit du Maroc.

Que pense le secrétaire d'Etat Boutmans de cette note et du rôle éventuel que notre pays pourrait jouer dans le cadre de ce projet?

Mijnheer de staatssecretaris, ik doe wat men mij in Rabat heeft gevraagd, namelijk dit in alle toonaarden aanbevelen.

De **voorzitter**: Mijnheer Willems, namens wie spreekt de heer Close?

01.02 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal man en paard noemen. Ik heb in de Belgische ambassade te Marokko een nota gekregen van de heer Vinck. Hij heeft mij de nota van de heer Close overhandigd. Ik ken die heer Close echter niet. Er staat alleen op "Luik, 19 mei".

De **voorzitter**: Dat stel ik ook vast. Daarom stel ik precies de vraag.

01.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik hoef de man eigenlijk niet te kennen. De nota lijkt mij zinvol.

01.04 Staatssecretaris **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, collega Willems, in onze bilaterale samenwerking met haast alle landen en dus ook met Marokko hebben we een zogenaamd studiefonds. Dat studiefonds is dus een door België gevoed fonds waaruit in overleg tussen de Marokkaanse overheid en onze vertegenwoordiger ter plaatse specifieke studies kunnen worden betaald. In dit geval was er het verzoek van het partnerland en ook de dienst heeft gevraagd om te onderzoeken wat de mogelijkheden waren om een soort ziekenfonds of systeem van sociale zekerheid in te voeren. Op die vraag werd ingegaan. De studie is op die manier tot stand gekomen. Op dat ogenblik wordt er iemand gezocht die de studie kan uitvoeren. Hoe dat nu precies in detail tot stand is gekomen weet ik niet omdat dit rechtstreeks ter plaatse wordt geregeld. Een kabinetsmedewerker van minister Vandenbroucke werd aangezocht als deskundige door het gezamenlijk beheer van het studiefonds. Hij heeft dus helemaal niet als kabinetsmedewerker gefungeerd. Daarmee is ook een deel van de vraag wat België voor zoiets kan doen beantwoord.

Bilaterale samenwerking is per definitie iets wat we samen afspreken.

Ik dank u voor de positieve waardering die u uit over datgene dat België samen met Marokko doet. Ik wil ook zeggen dat ik van verschillende andere leden van de parlementaire groep dezelfde informatie heb gekregen. Dit verheugt mij uiteraard. Toen ik ongeveer twee jaar geleden in Marokko ben geweest, hebben we een aantal nieuwe afspraken gemaakt over ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast hebben we ook een aantal nieuwe accenten gelegd, bijvoorbeeld steun aan het ministerie dat zich bezighoudt met de bevordering van de positie van de vrouw in zeer moeilijke omstandigheden.

Wij hebben door deze studie te financieren al een belangrijke bijdrage geleverd. Alle volgende bijdragen die wij eventueel zullen leveren, zullen in dezelfde sfeer zitten. Dit betekent dat, als er een officieel verzoek komt van de Marokkaanse regering, wij zullen onderzoeken of wij daaraan gevolg kunnen geven. Ik noteer dat u dergelijke belangstelling te horen hebt gekregen. Dat is natuurlijk nog iets anders dan een officieel verzoek via de overlegorganen. Wij hebben afspraken gemaakt over ontwikkelingsprogramma's en op dat ogenblik – zowat 2 jaar geleden – is er over dit onderwerp geen

01.04 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat: Je tiens d'abord à faire une observation préliminaire: M. Close est – ou était – un collaborateur du cabinet du ministre Vandenbroucke.

La conclusion d'accords de collaboration bilatéraux s'accompagne toujours de la création d'un fonds d'étude, financé par la Belgique, dans lequel on peut puiser pour effectuer diverses études à la demande du pays avec lequel l'accord a été conclu. Dans le cas qui nous occupe, le Maroc a demandé de réaliser une étude sur son système national de soins de santé et de formuler des suggestions en vue de le réformer.

La Belgique a apporté une large contribution en finançant l'étude. A l'avenir, nous pourrions examiner les requêtes que pourrait nous adresser le Maroc. L'expertise en matière de travail législatif est du domaine du possible; du reste, la Belgique se livre d'ores et déjà à ce type de collaboration avec le Laos. Pour le surplus, la Belgique finance en grande partie un programme de l'Organisation internationale du travail.

vraag gesteld zodat wij er uiteraard ook niet konden op ingaan.

België kan in bepaalde gevallen expertise leveren inzake wetgevend werk. In Laos bijvoorbeeld werken wij op verzoek van dat land samen met de lokale instanties aan een systeem, een wetgeving, een structuur die een soort van sociale zekerheid – natuurlijk iets bescheidener dan bij ons – zou moeten tot stand brengen.

Ten slotte, België financiert ook in belangrijke mate het stepprogramma van de Internationale Arbeidsorganisatie. Dat stepprogramma is precies gericht op het tot stand brengen in verschillende, in hoofdzaak Afrikaanse landen, van een regeling van de sociale zekerheid. Daarbij heeft men twee mogelijkheden. Ofwel past men het model toe dat ook bij ons van toepassing is, namelijk gebaseerd op loonsafdracht. In een land waar het merendeel van de economie buiten de formele sector ligt, is dat natuurlijk moeilijk. Een tweede mogelijkheid zijn vormen van ziekenfondsen die de mensen vrijwillig, via een bijdrage, stijven.

Wij zijn de grootste donor van het stepprogramma van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ik heb wel eens aan gesprekspartners uit Afrikaanse landen die mij daarover ondervroegen gezegd dat dit de meest voor de hand liggende mogelijkheid is omdat de expertise daar gecentraliseerd is. Als wij bijkomende vragen krijgen, zullen wij onderzoeken – ik zou zelfs zeggen met een positief vooroordeel – of wij daarop kunnen ingaan.

01.05 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer Boutmans, wij waren, zoals ik reeds zei, zeer erg teleurgesteld na onze ontmoeting met de minister van Volksgezondheid van Marokko, behalve hierover. Hij noemde dit een priorité absolue. Sterker kan men zich niet uitdrukken. Het verbaast mij dan ook dat er nog steeds geen directe vraag van hem is. De Marokkaanse ambassade heeft mij gevraagd uw positief antwoord naar hem door te sturen. Ik zal dat ook doen. Zij zullen dan het nodige doen.

01.05 Ferdy Willems (VU&ID): Je m'étonne d'apprendre que le Maroc n'a pas formulé de demande directe. Je transmettrai cette réponse à l'ambassade du Maroc.

01.06 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Het overleg met Marokko gebeurt natuurlijk niet alleen met de minister van Volksgezondheid. Wij overleggen in Marokko met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dat is voor elk land anders. In sommige landen is er een ministerie dat het overleg met donorlanden centraliseert en regelt. De verschillende prioriteiten van de verschillende departementen moeten daar worden samengevoegd en met dat prioriteitenpakket moet men naar de donoren gaan. Hier is ook een binnenlandse prioriteitenstrijd mee gemoeid die wij niet bepalen. Het zou kunnen dat dit een topprioriteit van de minister van Volksgezondheid is, maar niet van iedereen.

01.06 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat: Nous ne nous concertons pas uniquement avec la ministre de la Santé. Nous ne pouvons nous immiscer dans les priorités du Maroc.

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Ik moet dat opnieuw tegenspreken want ze hebben de teksten van hun eigen Koning voorgelezen. El Youssofi heeft dat gezegd. Ik heb het in de pers gelezen.

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Je suis contraint de vous contredire sur ce point, dans la mesure où il a été donné lecture d'un texte du Roi. Il est vraiment possible de faire quelque chose.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Ferdie Willems** aan de staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de situatie in Centraal-Afrika" (nr. 7459)

- mevrouw **Mirella Minne** aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de zeer ernstige voedselcrisis in Angola" (nr. 7584)

02 **Questions jointes de**

- **M. Ferdie Willems** au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la situation en Afrique centrale" (n° 7459)

- **Mme Mirella Minne** au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "la situation alimentaire catastrophique en Angola" (n° 7584)

02.01 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, ik zal het ook hierover niet te lang hebben. U weet uiteraard dat ik samen met heel wat andere collega's al over dit thema gesproken heb. Afrika bloedt dood door oorlog en burgeroorlog.

De **voorzitter**: Mijnheer Willems, mag ik u even onderbreken? Kan de vraag van mevrouw Minne aan de uwe worden toegevoegd?

02.02 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, beide vragen zitten in dezelfde sfeer.

Mijnheer de staatssecretaris, vorige week zijn we nog te weten gekomen dat niet minder dan 3 miljoen mensen de jongste jaren zijn omgekomen. Dat is genocide. Plundering is vaak de enige reden voor de oorlog. Er is corruptie in het eigen land. Angola kreeg in 2000 3,5 miljoen dollar inkomsten uit petroleum en 1,5 miljoen dollar kwam op de bankrekeningen van de nomenklatoera van het land. Dat is niet weinig. Er zijn ook nog natuurrampen en ziekten zoals aids. U kent die rapporten ook wel. Ik zal niet met naam verwijzen naar alle rapporten die ik heb van diverse regeringen en wereldorganisaties zoals de UNO, de UNESCO en de UNCTAD. Het laatste rapport van de UNCTAD dateert van 18 juni van dit jaar. Verder zijn er nog verslagen van NGO's, direct betrokken partijen. Alleen wil ik nog vermelden dat Artsen zonder Grenzen zeer uitgebreid in de media is gekomen met stevige argumenten en dossiers, die u ook kent. Ik weet dat België inzake Afrika inspanningen doet. Ik verwijs naar een ontmoeting met onze minister van Buitenlandse Zaken waarbij één zaak mij opviel. Hij zei dat, als België niet begaan is met Centraal-Afrika, het gebied van de Grote Meren, niemand er echt iets aan doet. Dat als inleiding.

Toch blijven er enorme onheilstijdingen komen – alarmkreten en echte wanhoop, ik zou zelfs durven spreken van paniek. Ik kan u overdonderen met een massa cijfers en gegevens, maar ik zal er slechts twee aanhalen. Ten eerste, heb ik van Artsen zonder Grenzen vernomen dat er in Angola hele streken zijn waar er geen kinderen meer zijn tussen 0 en 5 jaar. Dat is hallucinant. Nog cynischer is dat de overheid in Angola belet hulp te bieden in de gebieden van de vroegere tegenstanders. Cynischer kan het niet. Artsen zonder Grenzen vindt bovendien nog steeds nieuwe hongerzones. We zijn dus nog niet aan het einde van deze miserie gekomen. Mijn eerste vraag heeft dan ook betrekking op directe hulp. U kunt zeggen dat we al veel gedaan hebben en dat dit miserabilisme, sentiment en emotie is. Dat is allemaal mogelijk, maar de hulporganisatie Artsen zonder Grenzen ziet het zo niet. Ik

02.02 Ferdie Willems (VU&ID): Diverses instances ont publié maints rapports à propos de la situation désastreuse en Afrique centrale. La Belgique fournit déjà des efforts importants dans la région des Grands Lacs. Cependant, les informations qui nous proviennent de cette région restent alarmantes. Il y règne même une véritable panique.

Je demande tout d'abord une aide directe. Si aucune aide n'est apportée, 13 millions de personnes mourront en Afrique australe. L'aide directe est possible car la Belgique libère actuellement 250.000 euros au profit des victimes du tremblement de terre en Iran.

Vient ensuite la prévention. Ne fût-ce que dans l'intérêt du monde occidental, il faut lutter contre l'injustice qui règne à l'échelle planétaire. Il faut pour cela une dose considérable de volonté politique. Notre population ne se soucie toutefois pas, ou très peu, de la misère de notre monde et la classe politique ne s'y intéresse par conséquent pas davantage.

À l'issue de la rencontre de Rome, la frustration et la déception des pays du tiers-monde sont plus

zie het ook zo niet en zij die verhongeren zien het ook zo niet. Het gaat om 13 miljoen mensen – meer dan er Belgen zijn – die zonder onmiddellijke noodhulp van honger zullen omkomen. Ik vraag dus aanvullende hulp, meer dan er nu is.

Er is een rapport dat in zuidelijk Afrika 13 miljoen mensen...

(...)

Het gaat inderdaad om zuidelijk Afrika, niet alleen Angola. Vandaag hoorde ik over de radio dat België voor de slachtoffers van de aardbeving in Iran een kwart miljoen euro veil heeft. Ik vraag u om iets gelijkaardigs te doen, iets extra naast de hulp die wij reeds bieden.

Mijn tweede vraag is eigenlijk nog belangrijker. Ze gaat namelijk over preventie. Wat brengt de toekomst? Ik heb zelf reeds herhaaldelijk gezegd, onder meer op 13 september 2001, dat deze onrechtvaardige wereldsituatie – tweederde van de wereldbevolking die in de miserie zit – moet worden opgelost, niet alleen op grond van rechtvaardigheid, maar ook uit puur Westers eigenbelang. Zo niet zal die miserie immers op ons hoofd terechtkomen. Hiervoor zal een enorme politieke wil nodig zijn. Is dit sentiment? Is dit naïef? Zijn dat slogans? Ik weet het niet, maar ik sta met deze mening niet alleen. Vandaag staat in *La Libre Belgique*, ik citeer: "C'est évident, notre égoïsme est en cause". Dit is het hele discours. Ik voeg daar iets triestigs aan toe. Eigenlijk interesseert dit onze bevolking niet of nauwelijks. Getuige daarvan is de studie die is verschenen over de themata bij de verkiezingen in de Verenigde Staten. Het thema "miserie in de wereld", het thema "buitenland" in het algemeen interesseert ons eigenlijk niet. En wat de burgers niet interesseert, interesseert de verkozenen of de kandidaat-verkozenen niet, zodat er terzake ook geen politieke acties worden ondernomen. De cirkel is rond.

Het enige lichtpunt is het anti- of anders-globalisme dat die themata toch op de internationale agenda brengt. Mijn optreden in dit Huis is daardoor geïnspireerd en zal dit in de toekomst ook blijven. Dit is mijn drijfveer om in dit Huis iets te doen.

Veel belangrijker dan mijn vragen zijn uw antwoorden. U hebt in de pers reeds voor een groot stuk geantwoord. Ik zal niet herhalen dat na de topvergadering van Rome er opnieuw frustratie is ontstaan bij de derdewereldbewegingen en in de derde wereld zelf. Ik keur terrorisme langs geen kanten goed, maar ik zeg u: dit voedt terrorisme. Dit is een voedingsbodem voor terrorisme als men dit hooghartig blijft negeren. Als ik zie dat er geen geld is voor de millenniumdoelstellingen dan wijst dit volgens mij op een gebrek aan politieke wil. Het zijn uw woorden die ik volledig onderschrijf. De groten dezer aarde waren niet in Rome. Ik heb daar geen Bush, Blair, Schröder of Aznar gezien. Het siert u dat u daar wel was.

Wat de 0,7%-norm voor ontwikkelingssamenwerking betreft, stel ik vast dat we vooruitgaan maar we zijn er nog niet. Wij halen 0,36%; in de VS haalt men slechts 0,1% en daarin zit dan nog alle hulp aan Israël. Voor een wereldmacht is dit een hallucinant cijfer. Ik verwijs nogmaals naar de onmacht van hun eigen elites. Ik heb het voorbeeld van Angola gegeven. Ik zou daaraan Mugabe kunnen

grandes encore. Ces sentiments nourrissent le terrorisme. L'argent manque et les objectifs du nouveau millénaire ne peuvent être réalisés par manque de volonté politique. La situation s'est même aggravée: les Etats-Unis et l'Union européenne ont décidé de consacrer des fonds supplémentaires à leur agriculture.

toevoegen en nog een paar anderen die het niet waard zijn hun land te leiden.

Ik kom dan terecht bij de landbouw. Wij blijven hier een puur liberale economie handhaven waarbij we de markten van het zuiden inpalmen aan de ene kant en onze eigen markten afschermen aan de andere kant. Ik heb al geïnterpelleerd over chocolade, cacao, bananen, vlees, zuivel. Dit blijft duren. De eerste minister geeft mij dan wel gelijk, maar in wezen verandert er op het terrein niets. Integendeel, de toestand verslechtert nog. De Verenigde Staten geven 175 miljard dollar extra aan hun eigen landbouw. Europa doet het niet veel beter met 42 miljard extra. De tendens verbetert niet maar verslechtert nog.

Het recht op ontwikkeling wordt erkend, maar het is niet afdwingbaar. Het blijft dus een dode mus.

Ik blijf dus met mijn grote frustraties zitten, uit rechtvaardigheidsgevoel, zelfs uit eigen belang. Wat doen we hier in godsnaam aan? Dit kan zo niet meer verder. Dit zal vroeg of laat niet op onze hoofden maar op die van onze kinderen vallen. Dit is het probleem van de 21ste eeuw.

Mijnheer de staatssecretaris, ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord.

02.03 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'Etat, vous avez récemment participé à Rome au "Sommet mondial de l'Alimentation – cinq ans après", où vous avez parlé de la prise de conscience belge en ce qui concerne la mise en œuvre des politiques visant à promouvoir le financement du développement. Vous vous êtes félicité de la volonté politique qui existe en la matière. Comme vous le savez, la pauvreté et la famine font des ravages dans le monde entier, surtout en Afrique.

Selon les informations provenant de l'Association "Médecins sans frontières", des milliers d'Angolais meurent de faim et des centaines de milliers d'autres souffrent de maladies graves ou de malnutrition.

Les agences des Nations unies estiment que la situation humanitaire de l'Angola est l'une des pires au monde. Elles indiquent que, dans les mois à venir, trois millions de personnes, menacées par la famine et les maladies, auront besoin d'une aide urgente.

Le président de "Médecins sans frontières" a prévenu que si les autorités angolaises, les agences des Nations unies, spécialement le PAM – le programme alimentaire mondial –, les pays bailleurs de fonds et les instances diplomatiques ne se rassemblent pas pour accroître les programmes d'aide, des centaines de milliers de personnes courent le risque de mourir de faim ou de maladie.

Le rythme d'action des Nations unies s'avère assez lent face à une situation aussi dramatique, pour une population exclue de toute aide humanitaire depuis plus de trois ans à cause de la guerre. Il semblerait que les Nations unies n'aient pas mesuré la gravité de la crise. Dans les zones contrôlées par l'Unita, cette aide constitue un problème encore plus épineux.

02.03 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): U heeft onlangs in Rome aan de "Wereldtop inzake voeding – vijf jaar later" deelgenomen. U sprak uw tevredenheid uit over de Belgische politieke wil inzake de financiering van ontwikkelingssamenwerking.

Volgens Artsen Zonder Grenzen sterven duizenden Angolezen de hongerdood en lijden honderdduizenden anderen aan ernstige ziekten en ondervoeding.

De reactie van de Verenigde Naties komt maar traag op gang.

Wat kan ons land ondernemen om die ernstige voedselcrisis in Angola dringend een halt toe te roepen?

Dans ces circonstances, monsieur le secrétaire d'Etat, pouvez-vous nous dire ce que la Belgique – pays qui se rend compte de l'importance de l'aide à accorder à la population civile qui ne doit pas payer un double prix pour un conflit militaire – peut faire pour mettre d'urgence fin à la crise alimentaire grave qui fait des milliers de victimes en Angola?

02.04 Staatssecretaris **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, deze samengevoegde vragen vereisen een uitvoerig en gestructureerd antwoord en eigenlijk ook een debat.

Mijnheer Willems, ik ga grotendeels akkoord met uw analyse. Ik herinner u aan het standpunt van de Belgische regering in Monterrey. Wij hebben daar in Europees verband getracht aan de kar te trekken en zijn er toch in geslaagd enige vooruitgang te boeken. De Belgische regering is zich bewust van het feit dat in Monterrey niet voldoende vooruitgang is geboekt om de milleniumdoelstellingen, die in september 2000 zijn overeengekomen, tegen 2015 te realiseren. Ik vind dat verschrikkelijk. Er is nu sprake van de consensus en het succes van Monterrey. Ik vind dat men dat succes zeer sterk moet relativeren. Het is echter in die zin een succes dat men een stap voorwaarts heeft gezet en dat men niet is blijven stilstaan.

De FAO-top in Rome, die eigenlijk voor november was gepland, maar die werd uitgesteld omdat men het niet opportuun vond die bijeenkomst zo kort na 11 september 2001 te houden, kwam nu tussen de twee grote conferenties van Monterrey en Johannesburg te liggen. Wij konden daar door de herindeling van het tijdschema weinig nieuws verwachten. Daar hebben wij echter het standpunt verdedigd dat, om het voedselprobleem in de wereld op te lossen, het vanzelfsprekend is dat de engagementen van Monterrey minimaal moeten worden uitgevoerd en dat men liefst verder moet gaan. Echt veel verder zijn we – tot mijn wanhoop – niet geraakt, maar de Belgische regering doet haar best.

Iedereen weet dat voedselhulp op lange termijn geen oplossing en soms zelfs contraproductief is. Wij moeten de landen zo veel mogelijk helpen om voor de eigen of regionale voedselvoorziening in te staan. Wat is de oorzaak van het huidige voedselprobleem? Dat heeft in Angola te maken met de oorlogssituatie die daar al jaren heerst. Men ziet ook aankomen – het is verschrikkelijk om het te moeten zeggen – dat, als er geen zeer snelle verbetering optreedt, men in Congo – hoewel er nu nog geen grootschalig voedseltekort heerst – binnen anderhalf of twee jaar, zelfs als op dat ogenblik de vrede volledig is gevestigd en men belangrijke stappen voorwaarts heeft gedaan naar een institutioneel en representatief regime, de prijs zal betalen voor alle jaren dat het geleidelijk verkeerd is gelopen.

Ik zie ook wat in Burundi gebeurt. Daarom is het zo belangrijk dat men tot vrede en stabilisatie kan komen. Men ziet immers dat de mensen aan het einde van hun krachten zijn. Als het weer nog maar tegenvalt, zijn alle menselijke reserves en voedselreserves op en zullen zich daar zeer grote problemen voordoen, zoals een jaar geleden toen ik in de streek van Karusi was.

Dit is verschrikkelijk. In de eerste plaats dient echter te worden gezocht naar een oplossing voor het conflict.

02.04 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat: Je partage en grande partie l'analyse de Monsieur Willems. Je me permets de lui rappeler le point de vue que nous avons adopté à Monterrey et à Rome. Monterrey a constitué un petit pas en avant, en ce sens que la paralysie totale du processus a pu être évitée. Nous sommes bien conscients de ce que les objectifs du nouveau millénaire fixés en 2000 ne pourront être atteints en 2015. Les engagements pris à Monterrey doivent être respectés pour résoudre le problème de la faim.

Il est désespérant de ne pas obtenir de meilleurs résultats. Quoi qu'il en soit, le gouvernement belge fait tout ce qu'il peut.

Chacun sait que l'aide alimentaire n'offre pas de solution fondamentale et qu'elle peut, à terme, avoir des effets contre-productifs. Nous devons aider les pays confrontés à une pénurie alimentaire à subvenir structurellement à leurs besoins.

La cause majeure du problème en Angola est avant tout la guerre civile. Je crains que le Congo ne paie, dans un délai de 18 à 24 mois, le prix de l'instabilité à laquelle il est en proie actuellement, même si un accord de paix devait être conclu prochainement. Il en va de même pour le Burundi. La population n'en peut plus et a épuisé toutes ses réserves. Même une période d'intempérie pourrait avoir des conséquences dramatiques. La résolution des conflits militaires et politiques constitue donc la priorité absolue dans ces pays.

De quelle manière intervenons-nous directement? Je ne parle même pas de nos grandes théories et des grands regrets que nous pouvons éprouver. Tout d'abord, nous collaborons avec le Fonds de survie belge, un instrument créé par le parlement pour contribuer à certains programmes pour la sécurité alimentaire à long terme, lequel est suivi de près par une commission, un groupe de travail mis en place au sein de votre parlement. Il y a quelques mois, nous avons effectué une visite en Tanzanie pour y constater l'excellent travail que nous y prestons. J'espère que cette contribution aidera la Tanzanie à ne pas se retrouver, dans quelques années, dans une situation semblable à celle dans laquelle se trouve actuellement le Malawi, par exemple, où il n'y a cependant pas de guerre civile.

Deuxièmement, nous avons signé un traité international nous obligeant à contribuer pour un équivalent de 30.000 tonnes de blé par an à l'aide alimentaire aux régions directement ou structurellement menacées. Nous ne livrons pas un gramme de blé. Nous livrons toutes ces obligations en effectifs, en argent, avec l'intention, là où c'est possible, de soutenir les économies régionales en achetant sur le marché régional et en aidant les grandes organisations, tel le PAM, à approvisionner leur stock alimentaire de sécurité.

L'année passée, nous avons dépensé un peu plus de 10 millions d'euros sur cette ligne budgétaire. Pour cette année-ci, les prévisions budgétaires s'élèvent à 9 millions d'euros, mais probablement dépenserons-nous en fin de compte davantage sur cette ligne-là. Cela dépend entre autres des possibilités budgétaires ainsi que du prix du blé, etc.

Troisièmement, pour ce qui est maintenant du cas très concret de l'Angola, je viens d'accéder, il y a quelques semaines, à une demande de "Médecins sans frontières" qui a, en effet, tiré la sonnette d'alarme pour un montant de 400.000 euros. Ce montant est destiné à couvrir les besoins en aliments thérapeutiques, biscuits spécifiques, lait, etc., aliments qui sont directement adaptés pour sauver immédiatement des vies en péril, surtout d'enfants.

Ik wil hier nog even iets aan toevoegen. Artsen zonder Grenzen heeft de verdienste aan de alarmbel te trekken over Angola. De cijfers die ik nu heb gekregen van het Wereldvoedselprogramma, de UNO-instantie die zich specifiek en zeer goed bezighoudt met het monitoren van het voedselprobleem op wereldschaal, tonen aan dat er in Angola ongeveer 70.000 personen echt bedreigd zijn, 40.000 in regeringsgebied, 28.000 in UNITA-gebied. Het zou kunnen dat de cijfers stijgen nu sommige gebieden gemakkelijker toegankelijk worden. Dat zijn de cijfers die men geeft, een kleine 70.000 personen voor Angola. In Malawi gaat het om 255.000 personen, in Mozambique om 172.000 mensen en in Zimbabwe om 558.000 personen. Als ik zie voor welke landen wij dit jaar voedselhulp plannen, de andere budgetlijn in verband met de besteding van 30.000 ton, dan zijn dat vooral landen in Centraal-Afrika. Congo is erbij evenals Ruanda, Burundi, Malawi, Mozambique en Zimbabwe. Een paar maanden geleden, toen we de lijst hebben opgesteld, waren dit de grote alarmlanden. Ik heb ook een bijkomend noodprogramma goedgekeurd voor Angola op vraag van Artsen zonder Grenzen. We doen dus wat we kunnen. We mogen echter

Vooreerst dragen wij met het Belgisch Overlevingsfonds bij tot programma's voor voedselvoorziening, met name in Tanzania. Een commissie van het Parlement zorgt voor de follow-up van dat programma. Ten tweede houden wij ons aan onze verbintenis jaarlijks 30.000 ton graan te leveren om de bedreigde gebieden te helpen en verstrekken wij die hulp in geld om in de mate van het mogelijke de plaatselijke economieën te steunen; in 2001 hebben wij daar 10 miljoen euro aan besteed en dit jaar wordt daar in de begroting 9 miljoen euro voor uitgetrokken. Het derde aspect behelst het inspelen op zeer concrete verzoeken: zo zijn wij ingegaan op een verzoek van Artsen Zonder Grenzen in Angola om 400.000 euro ter beschikking te stellen. Met dat geld konden immers levens worden gered die rechtstreeks waren bedreigd.

Médecins sans frontières tire le signal d'alarme à propos de la situation en Angola. Selon les chiffres du Programme alimentaire mondial, une organisation des Nations Unies, environ 70.000 vies sont en danger dans ce pays, ainsi que 255.000 au Malawi, 172.000 au Mozambique et 558.000 au Zimbabwe.

L'aide alimentaire belge profite essentiellement aux pays d'Afrique centrale, parmi lesquels le Malawi, le Congo et le Zimbabwe. La Belgique a approuvé un programme d'urgence supplémentaire pour l'Angola. Encore une fois, je rappelle que nous ne devons pas perdre de vue l'absolue nécessité d'une aide structurelle.

vooral een structurele oplossing voor de problematiek niet uit het oog verliezen.

02.05 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb ook u het woord wanhoop horen gebruiken. We zitten dus op dezelfde lijn. Ik kan het bijtreden dat voedsel geven niet helpt. U kent het Chinese spreekwoord: "Als uw arme vriend honger heeft, geef hem geen vis maar leer hem vissen". Wat Congo betreft, hebt u gelijk. Het zou wel eens kunnen dat we daar het drama krijgen dat we nu nog altijd niet kennen.

U hebt vervolgens de gegevens over het overlevingsfonds gegeven en de 300.000 ton graan die we geven via financiële middelen. Dat zijn natuurlijk middelen die we vroeger al gaven. Ik had extra hulp gevraagd en ik verneem tot mijn vreugde dat u die inderdaad gegeven hebt naar aanleiding van dit concrete geval en zelfs meer dan voor Iran – hoewel ik het Iran overigens niet misgun. Daar ging het om 250.000 euro en hier om 400.000 euro via Artsen zonder Grenzen. Dat verheugt mij uiteraard. Men kan beweren dat dit dweilen met de open kraan is, of dat het druppels op een hete plaat zijn. Ik weet dat dus ook. Intussen zullen die druppels op een hete plaat heel concreet mensenlevens redden. Ik denk dat dit alle andere filosofieën overbodig maakt. Ik verbaas mij wel over de cijfers die u krijgt omdat ze zo laag liggen. Ik heb alleen gegevens die ik in de kranten en de gespecialiseerde pers lees en daarbij gaat het over 13 miljoen met de hongerdood bedreigde mensen.

Als ik hier de optelling maak, dan kom ik lang niet tot dat cijfer. Ik weet niet waar het verschil zit maar ik stel vast dat er een verschil is. Of het nu over 1 miljoen of over 13 miljoen mensen gaat die verhongeren maakt eigenlijk niks uit. Het blijft fundamenteel. Het kan worden vergeleken met de discussie na de Tweede Wereldoorlog. Werden er nu 6 miljoen of 4 miljoen joden omgebracht? Dat is toch niet het punt. 1 miljoen mensen op zich is op zichzelf al meer dan voldoende om 400.000 euro extra via Artsen zonder Grenzen over te zenden. Ik dank u daarvoor.

02.06 Staatssecretaris Eddy Boutmans: De cijfers die ik heb gegeven waren ook niet bedoeld om u tegen te spreken maar om het probleem Angola in de context te plaatsen. Zelfs nu zijn er acute situaties die meer mensen aangaan dan in Angola. Dat zal natuurlijk dat stervend kind in Angola een zorg zijn.

Ik denk dat uw cijfer ook wel op reële gegevens zal berusten. Heel mathematisch weten we dat ook niet.

02.07 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je remercie le secrétaire d'Etat de sa réponse.

Monsieur le secrétaire d'Etat, vous dites que l'aide alimentaire n'est pas la panacée. Tout le monde le sait. Mais des aides gouvernementales sont-elles prévues en Angola pour permettre aux gens de sortir de cette situation?

02.08 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat: Madame, comme vous le savez, il n'existe pas de coopération bilatérale avec l'Angola. Nous

02.05 Ferdy Willems (VU&ID): Le secrétaire d'Etat, M. Boutmans, utilise le terme "désespoir" à bon escient. Il a raison d'affirmer que l'aide alimentaire seule ne suffit pas. Je partage également l'analyse du secrétaire d'Etat à propos de la situation au Congo.

Je me félicite des 400.000 euros d'aide alimentaire supplémentaire accordés à l'Angola. Il s'agit certes d'une goutte d'eau dans l'océan mais cet argent permettra néanmoins de sauver des vies humaines.

Les chiffres cités par le secrétaire d'Etat sont largement en-deçà de ceux qui paraissent dans la presse spécialisée. Evidemment, peu importe que ce soit un million ou treize millions de personnes qui sont menacées par la famine. Dans les deux cas, notre devoir est d'intervenir.

02.06 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat: J'ai cité les chiffres du programme mondial de l'alimentation pour illustrer la pénurie de vivres en Angola et non pas pour mettre en doute les chiffres avancés par M. Willems. Il est très difficile de traduire de telles données en chiffres.

02.07 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Volgens u is voedselhulp geen wondermiddel, maar is het de bedoeling de bevolkingsgroepen daar te helpen om zichzelf te leren behelpen?

02.08 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Er werd met Angola

avons dû faire des choix et nous avons essayé de le faire judicieusement. Cela entraîne évidemment des conséquences, à savoir qu'il n'y a pas d'accord avec le gouvernement angolais.

Il y a quelques années, nous avons établi un programme d'aide qui est toujours d'application. Il a trait à la maladie du sommeil. Par ce biais, nous sauvons déjà quelques vies humaines en Angola. Mais aucun nouveau programme alimentaire bilatéral n'est prévu avec ce pays.

Il n'en demeure pas moins que nous participerons à l'effort international qui, je n'en doute pas, s'organisera au cours des mois à venir, non seulement en Angola mais aussi dans toute la région menacée une fois de plus par la famine.

geen bilateraal akkoord ondertekend met het oog op het opzetten van een nieuw voedselprogramma, maar we zetten wel het programma rond slaapziekte voort. Overigens nemen we ook deel aan de internationale inspanning ten voordele van de hele getroffen streek; ik hoop dat deze in de loop van de komende maanden haar vruchten zal afwerpen.

02.09 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, ik wou u nog iets "off the record" vragen. Er zijn 25 landen die wij met onze hulp bestrijken. Ik neem aan dat andere Europese landen ook een aantal prioriteiten hebben. Is er terzake sprake van enige coördinatie?

Dit is uiteraard volledig onvoorbereid.

02.10 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Mijnheer de voorzitter, er bestaat geen coördinatie inzake prioritaire landen. Ik ben nog vergeten te zeggen – dit is misschien een belangrijk onderdeel van het antwoord op de vorige vragen – dat de Europese Unie over meer mogelijkheden beschikt en gericht een rol kan spelen in grootschalige operaties. We moeten de komende jaren afstappen van ons nationalisme. Dit geldt trouwens niet alleen voor ons maar voor iedereen. Ontwikkelingshulp betekent niet een nationale vlag gaan planten in een land. Er kan wel sprake zijn van specifieke expertise ter beschikking te stellen aan een bepaald land. Er zal in de toekomst – dit is trouwens een van de weinig concrete dingen die in de consensus van Monterrey staan – meer naar internationaal overleg moeten worden gestreefd over de vormen van hulp, door wie en aan wie. Ik wil niet zeggen dat de rol van de bilaterale hulp daarmee overbodig zal worden want dit blijft belangrijk voor het draagvlak in eigen land en voor het te gelde maken van de eigen expertise. In de keuze van prioritaire landen zou men tot afspraken moeten komen.

De **voorzitter:** Mijnheer de staatssecretaris, kunt u zich inbeelden dat terzake een consensus kan worden bereikt?

02.11 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Dat is natuurlijk het probleem. Zowat iedereen is het erover eens dat er meer coördinatie moet komen maar die coördinatie zelf is nog iets anders. Wij hebben deze impuls gegeven tijdens het Belgische voorzitterschap want wij hadden op dat moment de leiding van de Europese delegaties. Ik heb aan al onze attachés gevraagd om initiatieven te nemen voor beter overleg en coördinatie tussen de Europese donoren. Bij mijn recent bezoek aan Rwanda heb ik een vergadering voorgezeten van alle donoren in verband met de Rwandese genocide-problematiek en mogelijke oplossingen daarvoor. We leveren terzake heel wat inspanningen. Ik stel vast dat de techniek van de PRSP's en het principe dat ieder land een planning opstelt waarin staat hoe op een structurele manier de armoede kan worden bestreden en hoe de

donoren daarbij kunnen helpen, het mogelijk maakt dat, onder de leiding van het betrokken land, de donoren veel beter samenwerken om dat land te helpen. Dat kan de vorm aannemen van basketfunding, zoals we vorig jaar in Mozambique bijvoorbeeld voor het eerst met de Belgische ontwikkelingssamenwerking hebben gedaan. Dat kan in sommige landen waar dat verantwoord is een directe budgetsteun zijn. Dat kan allerlei andere vormen aannemen. Ik denk echter dat we daar niet naast kunnen als we de engagementen van Monterrey, die kwantitatief al zo mager zijn maar die toch stappen vooruit zijn, willen nakomen. Als we die efficiënt willen gebruiken, en iedereen wil toch dat ontwikkelingshulp efficiënter is, welnu dan zal het beter gecoördineerd zijn.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.47 uur.

La réunion publique de commission est levée à 15.47 heures.